

Eurofound ziņojumā brīdināts, ka Eiropas lauku reģioni atpaliek ienākumu un nākotnes perspektīvu ziņā.

Lauku apvidi aizņem 83 % no Eiropas Savienības teritorijas, tomēr, tajos dzīvo tikai ceturtdaļa iedzīvotāju.

Eiropas lauku apvidu iedzīvotāji jūtas institūciju un valsts pārvaldes iestāžu neievēroti, jo pēdējos gados ir palielinājušās atšķirības nodrošinājuma un dzīves apstākļu ziņā, ja salīdzina ar pilsētu aglomerācijām – tāds ir secinājums jaunajā Eurofound ziņojumā.

"Investīcijas lauku kopienu izglītībā un mācību jomā ir jānosaka par prioritāti," uzskata Eurofound Sociālās politikas nodaļas vadītājs Masimiliāno Masčerīni (Massimiliano Mascherini), jo "daudzi lauku apvidu iedzīvotāji jūtas pamesti novārtā".

Pēdējo desmit gadu laikā lauku un pilsētu ienākumu atšķirība ir palielinājusies par gandrīz 20 %. Jāatzīmē, ka nabadzības vai sociālās atstumtības risks lauku apvidos ir lielāks nekā pilsētās un priekšpilsētās. To liecina Eurostat datu apkopojums par 2022. gadu.

Visredzamākā atšķirība starp pilsētu un lauku teritorijām Eiropā ir krasais nodarbinātības iespēju kontrasts un sliktāks sabiedrisko pakalpojumu nodrošinājums laukos. Paredzams, ka to vēl vairāk saasinās iedzīvotāju skaita samazināšanās un iedzīvotāju novecošanās. Ikdienai nepieciešamo pakalpojumu izmaksas jūtami pieaug.

Eurofound norāda, ka pilsētu teritorijās un to tuvumā esošajos apvidos ir augstāks nodarbinātības līmenis, vidējais iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju un produktivitāte. Šie skaitļi liecina, ka lauku apvidi šobrīd ir mazāk pievilcīgi darbam un dzīvošanai. Izaugsmes iespējas ir lielākas pilsētās, jo īpaši tas skar jauniešus un cilvēkus ar augstāko izglītību. Statistika liecina, ka lauku apvidos pastāvīgi augstāks ir t.s. "NEET" ("Not in Education, Employment, or Training" - nav izglītības, nodarbinātības vai apmācības) rādītājs, kas ierobežo jauniešu izredzes un iespējas. Lauku apvidos arī sievietes sastopas ar problēmām, jo atšķirības nodarbinātībā starp dzimumiem ir lielākas nekā pilsētās.

"Bērnu aprūpes iestāžu nodrošināšana lauku apvidos, kā arī kvalitatīva fiziskā un digitālā infrastruktūra varētu palielināt lauku apvidu pievilcību

darbspējīgiem jauniešiem. Pretējā gadījumā jaunieši izvēlēties pārcelties uz pilsētām," uzsvērts Eurofound ziņojumā.

Vēl viena aktuāla problēma ir "digitālā plaisa" starp lauku un pilsētu teritorijām. Tas rada būtiskus šķēršļus izglītības ieguvei, nodarbinātības nodrošināšanai un iesaistei digitālajā ekonomikā. Salīdzinot ar pilsētu iedzīvotājiem, laukos bieži vien trūkst digitālo prasmju, ir mazāk datoru un lēnāks interneta pieslēgums. Ir arī pozitīvi faktori - lauku iedzīvotājiem ir lētākas mājokļu izmaksas un, parasti, dzīvesvieta pieder pašiem. Jāuzsver, ka dzīvojot laukos, cilvēkiem ir pieejama nepiesārņota vide, plašums un dabas sniegtās priekšrocības dzīves kvalitātei. Šādas atšķirības dzīvesveidā rada tā saucamo septiņu procentu "atpazīstamības plaisu" (Eurofound apzīmējums situācijai). Tā Eiropas Savienībā tiek uztverta attieksme pret tiem iedzīvotājiem, kuri dzīvo pilsētās un tiem, kas dzīvo lauku apvidos.

Atšķirība starp lauku un pilsētu teritorijām nav tikai ekonomiska problēma, tai ir arī tālejošas sociālās sekas.

Aptaujas parāda, ka pilsētu iedzīvotāji biežāk iesaistās neformālās politiskās aktivitātēs, piemēram, protestos, petīciju parakstīšanā un līdzdalībā dažādās sociālekonomiskās iniciatīvās (izņemot Kipru, Grieķiju, Luksemburgu, Maltu, Īriju un Kipru).

Mazāk pārtikušo reģionu iedzīvotāji sajūt, ka viņu ekonomiskā, sociālā un kultūras identitāte ir apdraudēta. Šāda nevienlīdzība var mazināt uzticību gan valdībām, gan Eiropas Savienībai un potenciāli var izraisīt ar sociālos nemierus.

"Tas var radīt populisma pieaugumu un mudināt vēlētājus pievērsties autoritārākiem līderiem " tiek secināts Eurofound ziņojumā.

Avots: Euobserver